

Kontrollforeningen for Vejen og Omegn.

Af

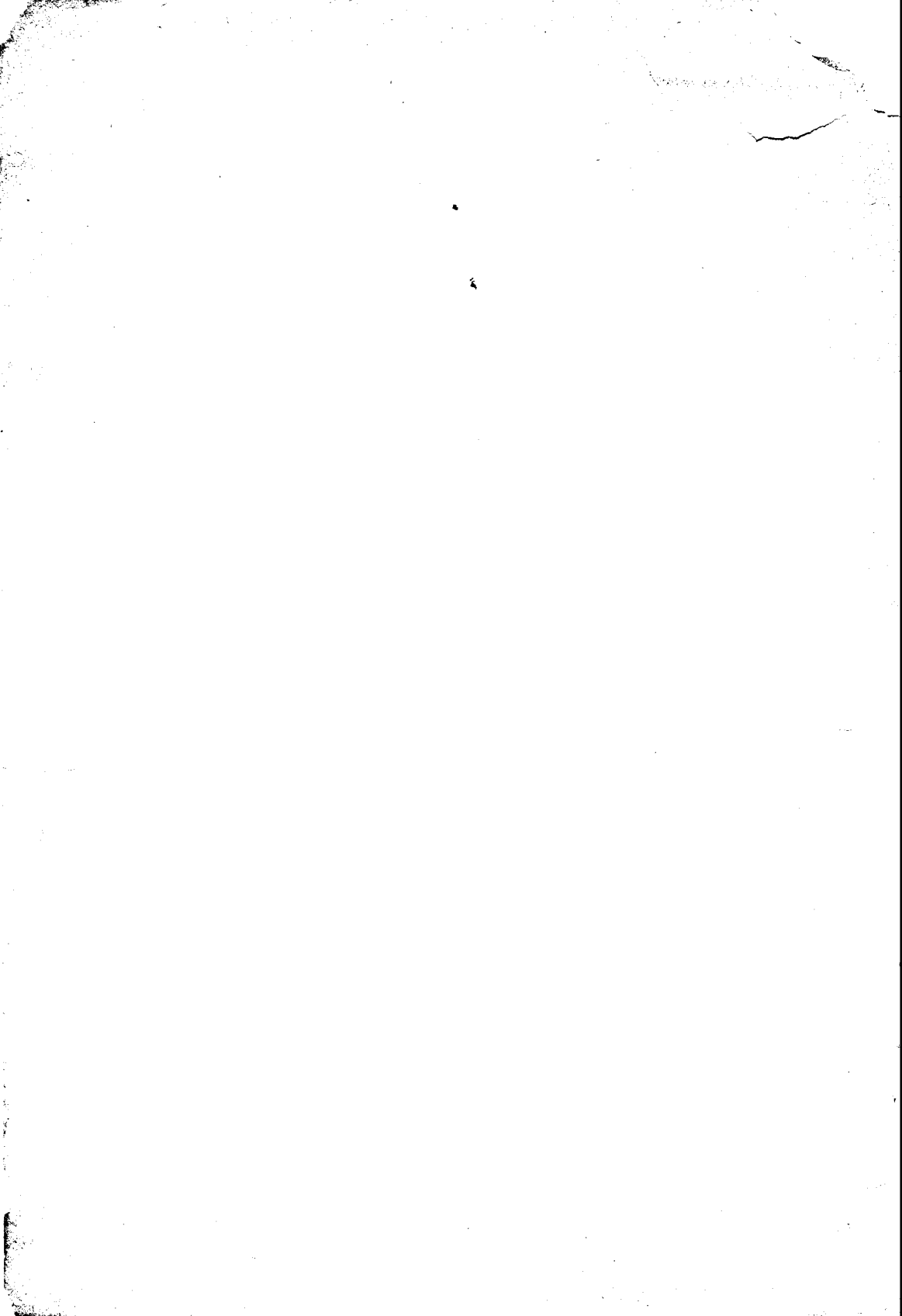
Jens Johansen,
Ladelund.

Særtryk af »Mælkeritidende«.

Odense.
Milo'ske Bogtrykkeri.
1896.

Da mange Mejerier hele Landet over nu i flere Aar har brugt Docent Fjords Afregningssystem, saa er det ikke saa underligt, at Landmændene hist og her begynder at sætte sig i Virksomhed for at faa Oplysning om, hvordan det egentlig staar til med Fedmen af den Mælk, deres Køer giver. Det er ikke nok, at man er nogenlunde tilfreds med Fedmen af den Mælk, hele Besætningen giver; man maa ogsaa vide Besked med Mælken fra hvert enkelt Dyr; ti det kunde meget godt være saa, at man ved at fjærne et eller flere af Dyrene kunde opnaa' at faa endnu federe Mælk.

Men idet man tager saa bestemte Sigte paa Mælkens Fedme, maa man dog ikke glemme Mælkens Mængde. Medens man forhen kaldte en Malkeko for at være god, naar den gav megen Mælk, vil man for Fremtiden kun kalde den god, naar den tillige giver meget Smør. Indtægtens Størrelse vil hovedsagelig komme til at staa i Forhold til Smørrets Mængde. Skummetmælken har vel ogsaa nogen Værdi, men da den maa bære Driftsudgifterne ved Smørproduktionen, bliver der ikke ret stor Netto-Indtægt.

Det nytter dog ikke, at en Ko giver Smør for mange Penge, naar den æder for endnu flere. Det er altsaa ogsaa nødvendigt at holde Regnskab med det Foder, Koen fortærer. Man maa søge at komme til Kundskab om, hvordan Forholdet er imellem Smørmængden og Fodermængden for hvert enkelt Dyr i Besætningen. Deri bestaar hovedsagelig Opgaven. Skal denne løses paa en tilfredsstillende Maade, kræves følgende:

- 1) Foderet til hvert Dyr bør saa vidt muligt vejes eller maales.
- 2) Hvert Dyrs daglige Mælkeydelse bør vejes én Gang ugentlig eller dog saa ofte, at Tilfældigheder kommer til at spille en ganske underordnet Rolle.

- 3) Fedtindholdet af hvert Dyrs daglige Mælkeydelse bør ligeledes bestemmes. saa ofte, at Tilfældigheder saa godt som udelukkes.
- 4) Der bør føres et nøjagtigt Regnskab over Produktionen, og det bør føres paa en saadan Maade, at Forholdet mellem Smørmængden og Fodermængden træder klart frem.

Efter disse indledende Bemærkninger gaar jeg over til at fortælle lidt om, hvordan Landmændene her paa Egnen har stillet sig til den omhandlede Sag.

For ca. 6 Aar siden anskaffede »Kolding Omegns Landboforening« sig et Kontrolapparat. Udslyngningen foregik ved Haandkraft, og Apparatet blev benyttet af enkelte af Foreningens Medlemmer, der interesserede sig for Sagen. Andre fik Mælken kontrolleret paa Mejerierne; men en stadig Kontrolering, med tilhørende Regnskab over Resultatet, blev dog ikke gennemført af nogen. I den senere Tid er der imidlertid kommen mere Liv i Sagen. I Vinteren 1895 blev »Kontrollforeningen for Vejen og Omegn« dannet. En Mand blev antaget til at udføre regelmæssige Fedtbestemmelser og Prøvevejninger, ligesom han ogsaa skulde føre Regnskabet. Et Gerbers Apparat blev anskaffet, og Foreningen begyndte sin Virksomhed 1. Maj 1895. Medlemmernes Antal er 13, og det samlede Koantal er noget over 300. Mælken fra hver enkelt Ko vejes og undersøges hver fjortende Dag. Ved Hjælp af en inddelt Stikhævert udtager Assistenten en Prøve af hvert Maal Mælk fra hver Ko. Prøven udgjør altid samme Brøkdel af hele Maalet, og deraf følger, at en Blanding af de to eller tre Prøver fra hver Ko vil være lige fed med den Mælk, man vilde faa ved at blande Koens to eller tre daglige Maal Mælk sammen. Der haves en Flaske for hver Ko, og heri hældes Prøver af Koens to eller tre daglige Maal; af denne Blanding bestemmes Fedtet.

Udgifterne har i det første Regnskabsaar beløbet sig til ca. 700 Kr. Foreningen har dog allerede opnaaet et Statstilskud paa 250 Kr., og desuden maa man huske, at Apparatet, der kostede ca. 160 Kr., kommer paa første Aars Regnskab. Næste Aar vil Foreningen derfor kunne nøjes med en Udgift paa ca. 300 Kr., foruden Kost til Assistenten. An-

gaaende Udgifternes Fordeling og flere andre Ting henvises til Foreningens Love, der her aftrykkes.

§ 1.

Foreningens Formaal er at danne Stammer af Køer, der giver megen og fed Mælk (Smørstammer).

§ 2.

Foreningen dannes paa 5 Aar, og intet Medlem kan trække sig tilbage for den Tid er udløben, undtagen ved Fraflytning.

§ 3.

Foreningens Medlemsantal er indtil videre begrænset til tolv à tretten Medlemmer, hvilke forpligter sig til hver fjortende Dag at lade Mælken kontrollere af hver enkelt mælkeydende Ko.

§ 4.

Udgifterne fordeles paa Medlemmerne i Forhold til Antal af Fedtbestemmelser, hvilke Udgifter opkræves halvaarlig af Foreningens Formand.

§ 5.

Foreningen vælger en Bestyrelse paa tre Medlemmer, der afgaar skiftevis hvert tredje Aar, de to første Aar efter Lodtrækning. Bestyrelsen vælger af sin Midte en Formand, der tillige er Forretningsfører og Kasserer.

§ 6.

Bestyrelsen antager paa Foreningens Vegne en Assistent, der udtager og kontrollerer Prover af hver enkelt Ko's Mælk; til dette Brug anskaffes et Gers Appar. Assistenten fører samtidigt et nøjagtigt Regnskab over de enkelte Køers Mælk, Smørudbytte og det til disse anvendte Foder, ligesom han ogsaa udarbejder en Oversigt over samtlige Besætningers og enkelte Individets indbyrdes Forhold, saa at man derefter kan udtage dem, der maatte have en saadan Avlsværdi, at de maa skjønnes at kunne virke forbedrende og forædlende paa den almindelige Avl.

§ 7.

Regnskabet gaar fra 1. Maj til 30. April og afgives til den af Generalforsamlingen valgte Revisor inden 1. Juni, og Revisoren tilbagesender det til Formanden senest fjorten Dage før Generalforsamlingen.

§ 8.

Generalforsamlingen afholdes hvert Aar senest i Juli Maaned.

§ 9.

Ethvert Medlem, som ønsker noget sat til Forhandling, kan fremkomme skriftligt hermed til Formanden mindst aatte Dage før Generalforsamlingen, hvor dets Afgjorelse træffes ved almindelig Stemmefflerhed.

§ 10.

Ethvert Medlem har kun én Stemme, som afgives personligt eller ved lovlig Fuldmagt.

§ 11.

Generalforsamlingen er kun beslutningsdygtig til at foretage Forandringer, naar mindst Halvdelen af Medlemmerne er tilstede. I modsat Fald indvarsles til en ny Generalforsamling mindst fjorten Dage derefter; denne er saa beslutningsdygtig uden Hensyn til det mødte Antal Medlemmer.

§ 12.

Foreningens Opløsning kan kun finde Sted i Følge en Generalforsamlings Beslutning.

Saaledes vedtaget den 24. Januar 1895.

**Regnskab over Mælkemængden, Smørudbyttet og Foderet
fra 1. Maj 1895 til 30. April 1896.**

Undersøgelsen omfatter i alt 365 Køer, hvoraf vi dog har udskudt 165 efter følgende Regler: (Sé Side 8 for neden.)

**Tabel I. Tabel over Mælkemængde og Smørudbytte
for hver enkelt Ko.
Besætning A. (41 Køer.)**

Koes Nr.	Alder	Mælk		Smør		Antal Foder- enheder	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør	Foderenh. til 1 Pd. Smør	Produktionspris pr. Pd. Smør
		Pd.	Pd.	Pd.	Kv.				
15	8	8385.5	313	08		3928.0	26.8	12.5	56.2
3	6	6819.6	280	08		4036.0	24.3	14.4	64.8
21	10	8541.1	266	17		4129.6	32.1	15.5	69.7
7	4	6773.7	255	48		3980.0	26.5	15.6	70.2
17	8	5256.0	238	34		3813.0	22.1	16.0	72.0
13	5	6586.2	248	99		3998.0	26.5	16.1	72.4
12	9	6211.1	237	77		3969.0	26.1	16.7	75.1
1	7	7615.4	259	09		4358.0	29.4	16.8	75.6
45	11	6870.5	250	30		4320.0	27.5	17.3	77.8
32	6	7541.4	242	36		4277.0	31.1	17.6	79.2
43	4	6760.1	236	09		4255.0	28.6	18.0	81.0
4	7	6147.4	237	97		4362.0	25.8	18.3	82.3
11	6	7274.8	240	95		4498.0	30.2	18.7	84.1
47	4	6021.2	220	53		4149.0	27.8	18.8	84.6
26	8	6051.8	213	46		4079.0	28.4	19.1	85.9
27	7	5265.6	213	46		4113.5	24.7	19.3	86.8
23	11	6510.4	228	29		4426.0	28.5	19.4	87.3
19	6	5543.9	199	56		3954.0	27.8	19.8	89.1
2	6	5480.8	219	82		4351.0	24.9	19.8	89.1
36	6	5233.0	202	»		4016.0	25.9	19.9	89.5
40	13	5333.0	186	47		3958.0	28.6	21.2	95.4
31	»	5366.1	193	36		4179.0	27.8	21.6	97.2
6	6	4790.5	177	24		3873.0	27.0	21.9	98.5
35	6	5689.5	187	03		4201.0	30.4	22.5	101.2
48	4	5248.9	181	42		4094.0	28.9	22.6	101.7
14	7	4015.4	147	31		3361.0	27.3	22.8	102.6
29	7	4643.8	182	92		4195.0	25.4	22.9	103.0
5	13	4685.0	160	86		3694.0	29.1	23.0	103.5
8	14	5041.4	166	48		3837.0	30.3	23.0	103.5
18	9	4768.3	166	18		3837.0	28.7	23.0	103.5
46	11	4537.2	167	58		3972.0	27.0	23.7	106.6
49	4	4026.3	162	10		3843.0	24.8	23.7	106.6
20	5	4666.6	163	29		3896.0	28.6	23.9	107.5
44	4	4166.2	162	27		3950.0	25.7	24.3	109.3
41	4	4250.4	159	43		3903.0	26.7	24.5	110.2
39	5	4239.9	152	81		3937.0	27.7	25.8	116.1
16	5	3254.6	132	64		3501.0	24.5	26.4	118.8
25	8	4547.5	145	10		3871.0	31.3	26.7	120.1
37	6	2488.9	115	29		3628.0	21.6	31.5	141.7
42	4	2841.9	111	89		3580.0	25.4	32.0	144.0
33	7	2636.4	112	05		3651.0	23.5	32.6	146.7
I alt		222127.2	8137	51		163963.1	27.30	20.15	90,67

Besætning B. (24 Køer.)

Køens Nr.	Alder	Mælk		Smør		Antal Foder- enheder.	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør		Foderéh. til 1 Pd. Smør		Produktionspris p. Pd. Smør
		Pd.	Pd.	Kv.							
24	5	8297.7	334	40	4954	24.8	14.8	66.6			
9	10	8305.0	308	18	4678	26.9	15.2	68.4			
23	8	7250.1	320	63	4924	22.6	15.4	69.3			
3	8	8140.0	308	23	4852	26.4	15.7	70.6			
34	8	8607.6	300	39	4889	28.7	16.3	73.3			
7	9	7422.8	296	42	5039	25.0	17.0	76.5			
1	10	8407.1	295	40	5288	28.5	17.9	80.5			
30	8	6162.0	251	27	4549	24.5	18.1	81.4			
18	9	7987.2	264	16	4908	20.2	18.6	82.7			
28	10	7697.1	249	08	4663	30.9	18.7	84.1			
6	5	6255.0	250	50	4698	25.0	18.8	84.6			
33	10	6904.2	250	67	4772	27.5	19.0	85.5			
15	5	4731.6	220	52	4548	21.5	20.6	92.7			
25	4	6211.6	216	17	4680	28.7	21.7	97.6			
17	9	6646.9	224	24	4913	21.6	21.9	98.5			
5	7	4960.1	195	99	4465	25.3	22.8	102.6			
26	4	4086.5	179	87	4432	22.7	24.6	110.7			
40	4	4432.9	173	72	4398	25.5	25.3	113.8			
39	4	4281.5	165	88	4359	25.8	26.3	118.3			
31	5	6214.3	171	58	4772	36.4	27.8	125.1			
4	»	5074.7	183	64	5174	27.6	28.2	126.9			
13	11	4366.4	157	04	4715	27.8	30.0	135.0			
38	»	2815.4	110	68	4254	25.4	38.4	172.8			
21	4	1663.8	60	66	3952	27.4	65.1	292.9			
I alt		146921.5	5489	32	112876	26.76	20.56	92.52			

Besætning C. (21 Køer.)

18	5	8330.4	317	18	4428.0	26.3	14.0	63.0
13	5	7284.3	272	54	4163.5	26.7	15.3	68.8
7	5	6750.4	245	23	3810.5	27.5	15.5	69.7
12	6	6807.5	254	78	4209.2	26.7	16.5	74.2
26	6	5885.7	228	64	3839.5	25.7	16.8	75.6
6	8	9218.0	302	97	5118.0	30.4	19.9	76.0
30	4	6896.6	251	06	4272.0	27.5	17.0	76.5
19	5	8130.9	292	07	5159.0	27.8	17.7	79.6
11	4	5134.1	212	45	3803.2	24.2	17.9	80.5
14	12	6721.3	241	86	4340.0	27.8	17.9	80.5
37	12	9362.1	283	49	5065.5	33.0	17.9	80.5
17	5	7002.3	269	42	4860.0	26.0	18.0	81.0
28	4	5654.0	203	87	3763.6	27.7	18.5	83.2
4	8	6877.6	274	01	5146.0	25.1	18.8	84.6
3	4	4683.8	178	20	3375.2	26.2	18.9	85.0
27	9	8105.4	269	38	5124.0	30.1	19.0	85.5
23	5	6411.6	222	09	4240.5	28.9	19.1	85.9
2	10	7054.9	245	75	4715.6	28.7	19.2	86.4
31	5	5302.9	218	84	4408.0	24.2	20.1	90.4
20	6	6402.9	200	90	4068.0	31.9	20.2	90.9
5	11	4448.2	152	29	3812.0	29.2	25.0	112.5
I alt		142465.0	5137	02	91721.2	27.73	17.85	80.32

Besætning D. (17 Køer.)

Køens Nr.	Alder	Mælk	Smør		Antal Foder- enheder	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør	Foderenh. til 1 Pd. Smør	Produktionspris pr. Pd. Smør
		Pd.	Pd.	Kv.				
8	4	8807.1	313	53	4834.5	28.1	15.4	69.3
21	4	7751.3	290	82	4467.0	26.7	15.4	69.3
10	4	8573.9	324	91	5048.5	26.4	15.5	69.7
32	6	7009.6	280	11	4410.0	25.0	15.7	70.6
4	6	8267.6	297	23	4912.5	27.8	16.5	74.2
5	6	4732.5	226	66	3765.5	20.8	16.6	74.7
16	7	8063.2	299	99	4968.5	26.9	16.6	74.7
11	4	7839.6	271	57	4527.5	28.9	16.7	75.1
25	7	6614.5	261	43	4393.5	25.3	16.8	75.6
20	6	6715.7	239	95	4350.5	28.0	18.1	81.4
14	6	6958.6	268	05	4883.0	26.0	18.2	81.9
7	7	6573.2	255	40	4864.5	25.7	19.0	85.5
2	»	7288.2	251	65	4847.5	29.0	19.3	86.8
1	10	7885.7	258	29	5027.5	30.5	19.5	87.7
15	»	6452.8	239	70	4723.5	26.9	19.7	88.6
9	4	5839.2	207	»	4631.5	28.2	22.4	100.8
20	5	5610.0	199	04	4687.5	28.2	23.6	106.2
I alt		120972.7	4485	33	79343.0	26.97	17.69	79.60

Besætning E. (17 Køer.)

2	12	7534.1	278	52	4136.0	27.0	14.8	66.6
4	7	8226.6	285	51	4306.5	28.8	15.1	67.9
6	8	7753.1	265	78	4259.5	29.2	16.0	72.0
7	9	6061.4	218	17	3692.0	27.8	16.9	76.0
5	10	6388.7	238	25	4131.7	26.8	17.3	77.8
3	10	6157.9	225	16	4140.0	27.3	18.4	82.8
14	5	6064.4	220	17	4087.5	27.5	18.6	83.7
20	6	6703.3	221	40	4355.5	30.3	19.7	88.6
8	5	6051.9	194	49	3857.5	31.1	19.8	89.1
17	7	6200.8	207	97	4178.5	29.8	20.1	90.4
12	4	5082.1	187	89	3806.5	27.0	20.3	91.3
1	16	7047.5	225	29	4609.5	31.3	20.5	92.2
16	5	5115.7	179	85	3754.5	28.4	20.9	94.0
13	6	5741.6	183	87	3964.5	31.2	21.6	97.2
18	5	6209.3	187	22	4084.5	33.2	21.8	98.1
10	5	4723.9	161	50	3936.5	29.2	24.4	109.8
11	4	3221.7	118	04	3562.5	27.3	30.2	135.9
I alt		104284	3599	08	68862.7	28.98	19.13	86.08

- 1) Alle de Køer, der er udgaaede inden Regnskabsaarets Slutning.
- 2) Alle de Køer, der er indgaaede efter Regnskabsaarets Begyndelse.
- 3) Alle Køer eller Kvier, der er mindre end fire Aar gamle.

For de under Punkt I. nævnte Køer vil Fedning ofte spille en fremtrædende Rolle, og Regnskab over Mælk og

Besætning F. (16 Køer.)

Koen's Nr.	Alder	Mælk		Smør		Antal Foder- enheder	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør		Foderenh. til 1 Pd. Smør		Fødekostpris pr. Pd. Smør
		Pd.	Pd.	Kv.	Pd.		Pd.	Pd.	Pd.		
37	7	9002.6	358	28	4900.2	25.1	13.7	61.6			
17	7	8216.4	330	53	4618.2	24.9	14.0	63.0			
13	6	7099.6	281	05	4352.9	25.3	15.5	69.7			
26	4	6172.9	251	01	4014.9	24.6	16.0	72.0			
22	5	6694.5	262	83	4319.9	25.5	16.4	73.8			
4	6	7178.0	260	32	4431.9	27.5	17.0	76.5			
18	5	7687.4	277	40	4742.2	27.7	17.1	76.9			
39	7	7400.3	249	12	4500.2	29.7	18.1	81.4			
23	5	5963.9	230	20	4364.4	25.9	19.1	85.9			
29	4	5406.9	214	98	4322.2	25.2	20.1	90.4			
2	11	5042.3	186	39	3868.9	27.1	20.8	93.6			
11	6	4019.8	175	03	3679.9	23.0	21.0	94.5			
24	5	5547.9	202	85	4303.9	27.4	21.1	95.4			
15	5	5539.4	204	10	4360.2	27.1	21.4	96.3			
41	6	5885.5	196	48	4533.2	30.0	23.1	103.9			
27	4	4315.2	152	84	3970.2	28.2	26.0	117.0			
I alt		101172.6	3833	41	69305.3	26.39	18.08	81.13			

Besætning G. (14 Køer.)

2	7	10183.2	382	11	5040.0	26.6	13.2	59.4
5	7	8744.1	354	59	4925.0	24.7	13.9	62.5
4	5	8578.4	359	92	5190.0	23.8	14.4	64.8
1	11	8174.3	310	45	4740.0	26.3	15.3	68.8
14	10	7476.4	289	60	4603.0	25.8	16.9	71.5
9	7	7509.3	293	28	4903.0	25.6	16.7	75.1
13	6	7188.5	248	28	4321.5	28.9	17.4	78.3
15	8	10291.3	358	85	6523.5	28.7	18.2	81.9
6	7	7297.2	277	04	5176.0	26.3	18.7	84.1
4	5	5644.6	202	52	4004.0	27.9	19.8	89.1
10	6	7550.1	247	55	5120.0	30.5	20.7	93.1
11	6	5125.2	213	60	4534.5	24.0	21.2	95.4
16	11	8079.7	312	55	6718.5	25.9	21.5	96.7
12	4	4098.6	133	37	4030.5	30.7	30.2	135.9
I alt		105944.9	3983	81	69829.5	26.59	17.53	78.88

Besætning H. (12 Køer.)

10	6	8088.9	297	32	4662.7	27.2	15.7	70.6
2	9	8499.9	289	84	4929.7	29.3	17.0	76.5
9	6	7477.4	264	85	4627.7	28.2	17.5	78.7
14	4	6098.7	235	91	4196.6	25.9	17.8	80.1
6	8	7206.4	264	87	4839.8	27.2	18.3	82.3
4	14	5876.2	228	65	4468.6	25.7	19.5	87.7
5	11	6944.8	220	44	4539.7	31.5	20.6	92.7
7	6	5853.5	208	51	4367.7	28.1	20.9	94.0
13	4	5335.1	193	48	4098.6	27.6	21.2	95.5
11	12	8021.6	278	59	6396.7	28.8	23.0	103.5
12	4	4891.0	183	37	4919.7	26.7	26.8	120.6
3	11	5084.0	187	89	5294.7	26.1	28.2	126.9
I alt		79377.5	2853	72	57342.2	27.82	20.09	90.40

Besætning I. (12 Køer.)

Køens Nr.	Alder	Mælk	Smør		Antal Foder- enheder	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør	Foderenh. til 1 Pd. Smør	Produktionspris pr. Pd. Smør
		Pd.	Pd.	Kv.				
8	8	7488.3	287	32	4667.5	26.1	16.2	72.9
1	5	8250.4	285	89	4664.5	28.9	16.3	73.3
2	4	8351.3	273	44	4643.5	30.5	17.0	76.5
13	5	7902.1	284	80	4961.5	27.7	17.4	78.3
6	9	7509.0	287	36	5035.0	26.1	17.5	78.7
4	7	8022.8	256	81	5029.5	31.2	19.6	88.2
3	5	6232.0	211	49	4579.5	29.5	21.6	97.2
5	10	6982.6	221	39	4866.5	31.5	22.0	99.0
14	5	4774.1	171	12	4070.5	27.9	23.8	107.1
10	4	5631.5	183	60	4397.5	30.7	23.9	107.5
11	15	4780.3	172	13	4214.5	27.8	24.5	110.2
9	12	4599.5	167	13	4481.5	27.5	26.8	120.6
I alt		80523.9	2802	48	55611.5	28.73	19.84	89.28

Besætning J. (11 Køer.)

2	8	8667.3	309	21	4396.9	28.0	14.2	63.9
1	9	7815.4	282	33	4498.6	27.7	15.9	71.5
5	6	6829.4	248	03	4251.0	27.5	17.1	76.9
6	7	6989.4	263	61	4669.8	26.5	17.7	79.6
8	11	5577.6	213	49	3927.0	26.1	18.4	82.8
12	6	5692.1	204	79	3947.0	27.8	19.3	86.8
9	6	5799.5	215	79	4233.0	26.9	19.6	88.2
3	8	7270.9	237	14	4790.1	30.7	20.2	90.9
13	4	6086.0	221	97	4516.9	27.4	20.3	91.3
15	4	5723.0	199	68	4269.0	28.7	21.4	96.3
4	5	4360.5	165	81	3882.0	26.3	23.4	105.3
I alt		70811.1	2561	85	47381.3	27.64	18.49	83.20

Besætning K. (8 Køer.)

1	8	7288.6	282	80	4660.5	25.8	16.5	74.2
3	7	6744.3	249	12	4571.5	27.1	18.3	82.3
8	9	5528.0	204	90	3917.5	27.0	19.1	80.9
4	6	5378.2	204	86	4203.5	26.3	20.5	92.2
13	7	6085.6	212	36	4353.0	28.7	20.5	92.2
7	6	4829.2	177	15	4084.5	27.3	23.1	103.9
4	5	4610.0	183	56	4336.5	25.1	23.6	106.2
6	11	3363.0	140	94	3698.5	23.9	26.2	117.9
I alt		43826.9	1655	69	33825.5	26.47	20.43	91.93

Smør, sammenlignet med det fortaerede Foder, vil ofte give et misvisende Resultat. Regnskabet over de under Punkt 2 nævnte Køer kan heller ikke have nogen stor Betydning, da det beror paa Tilfældigheder, om en Ko faar Goldtiden eller den bedste Marketid med. Større Betydning maa man til-

Besætning L. (5 Køer.)

Køens Nr.	Alder	Mælk	Smør		Antal Foder- enheder	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør	Foderenh. til 1 Pd. Smør	Produktions- pr. Pd. Smør
		Pd.	Pd.	Kv.				
15	4	7269.3	278	55	4866.1	26.1	17.5	78.7
7	6	7613.8	261	63	4782.1	29.1	18.3	82.3
17	4	6793.0	237	43	4775.6	28.6	20.1	90.4
5	6	6791.4	232	23	4845.6	29.2	20.9	94.0
2	5	6798.6	206	85	4649.6	32.9	22.5	101.2
I alt		35266.1	1216	69	23919.0	28.99	19.66	88.47

Besætning M. (2 Køer.)

4	6	6877.9	261	07	4401.4	26.3	16.9	76.0
1	10	7165.6	241	63	4369.4	29.7	18.1	81.4
I alt		14043.5	502	70	8770.8	26.65	17.45	78.52

lægge Regnskabet over de yngre Køer, og naar vi desuagtet ikke har taget det med, saa kommer det af, at vi var bange for, at de skulde komme til kort i Sammenligning med de fuldvoksne Køer. En yngre Kø vil i Almindelighed sætte noget paa Kroppen, og naar denne Værdiforøgelse, som ganske vist er vanskelig at bestemme, ikke bliver medregnet, vil Køen blive forurettet, og man maa da hellere undlade Sammenligningen. En anden Sag er det, at man maaske helst burde have de yngre Køer i en Afdeling for sig. Jeg antager da, at Delingen burde sættes saadan, at Køer paa 5 Aar og derover blev regnet for ældre Køer. Ved at undersøge Regnskabet er jeg kommen til det Resultat, at Køer paa fire Aar ikke kan klare sig, naar de sammenlignes med de ældre, hvorimod de 5-aarige saa nogenlunde kan staa Maal. Ved en Klasseinddeling, som senere nøjere skal blive omtalt, kommer man til følgende Resultat:

	1. Klasse.	2. Klasse.	3. Klasse.	I alt.
Alle Køerne.	50	103	47	200
Køer paa 5 Aar	8	17	10	35
Køer paa 4 Aar	5	16	15	36
Køer paa over 5 Aar	37	70	22	129

De 4-aarige har for mange i 3. Klasse, og Grunden dertil er vel for en stor Del den, at de endnu ikke er fuldt ud-

Tabel II. Aarlig Middeludbytte pr. Ko for hver Besætning.

Besættningens Bogstav	Antal Køer	Mælk		Smør		Foderenheder	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør	Foderenheder pr. Pd. Smør	Produktions- pris pr. Pd. Smør		Overskud		Indtægt pr. 100 Foder- enheder	
		Pd.	Pd.	Kv.	Pd.				Kr.	Øre	Kr.	Øre		
M	2	7021.8	251	35	4385.4	26.65	17.45	78.52	63	98	5	96		
G	14	7567.2	284	56	4987.8	26.59	17.53	78.88	69	49	5	89		
D	17	7116.0	263	84	4667.2	26.97	17.69	79.60	63	01	5	85		
C	21	6784.0	244	62	4367.7	27.73	17.85	80.32	57	53	5	82		
F	16	6323.3	239	59	4331.6	26.39	18.08	81.36	52	33	5	71		
J	11	6437.4	232	90	4307.4	27.64	18.49	83.20	47	96	5	61		
E	17	6134.4	211	71	4050.7	28.98	19.13	86.06	38	93	5	46		
L	5	7053.2	243	34	4783.8	28.99	19.66	88.47	39	»	5	32		
I	12	6710.3	233	54	4634.3	28.73	19.84	89.28	35	19	5	26		
H	12	6614.8	237	81	4778.5	27.82	20.09	90.40	32	07	5	17		
A	41	5417.7	198	48	3999.1	27.30	20.15	90.67	25	76	5	14		
K	8	5478.4	206	96	4228.2	26.47	20.43	91.93	23	39	5	05		
B	24	6121.7	228	72	4703.2	26.76	20.56	92.22	24	81	5	03		
Gjennems.	15.4	6338.7	231	29	4413.8	27.41	19.08	85.86	41	23	5	43		

Tabel III. Inddeling i Klasser.

Besæt- ningens Bogstav	Første Klasse	Anden Klasse	Tredje Klasse	I alt
	Antal Køer med under 17,0 Foder- enheder pr. Pd. Smør	Antal Køer med imel- lem 17,0 og 22 Foderenheder pr. Pd. Smør	Antal Køer med over 22 Foder- enheder pr. Pd. Smør	
A	8	15	18	41
B	5	10	9	24
C	6	14	1	21
D	9	6	2	17
E	4	11	2	17
F	5	9	2	16
G	6	7	1	14
H	1	8	3	12
I	2	6	4	12
J	2	8	1	11
K	1	4	3	8
L	»	4	1	5
M	1	1	»	2
I alt	50	103	47	200

viklede. De 5-aarige naaer heller ikke op til Middel, men er dog ikke saa langt derfra.

Tabel I. giver en Oversigt over hvert enkelt Dyr i hver Besætning. Den aarlige Mælkemængde er Prøvevejningens Resultat. Den aarlige Smørmængde er udregnet efter Tabel I. i Fjords Tabelværk. Man gaar ud fra, at der bliver 0:22 pCt. Fedt tilbage i Skummet- og Kjærnemælken, og Smørret

indeholder 86 pCt. Fedt. Den saaledes fundne Smørmængde kan vel ikke altid falde sammen med det Udbytte, Mejeriet faar, men den er dog næppe meget forskjellig derfra, og desuden vil en Afvigelse ikke skade Sammenligningen mellem de enkelte Køer. Fodermængden er omsat i Foderénheder paa sædvanlig Maade. »Pd. Mælk til 1 Pd. Smør« giver os Besked om, hvor fed Mælken fra hvert enkelt Dyr er. Dernæst kommer »Foderénheder pr Pd. Smør«, der viser os Forholdet imellem Smørudbyttet og Fodermængden. Inden for hver Besætning er Køerne ordnede efter den nævnte Talrække, saa at de bedste Køer kommer øverst. Af Enkelt-heder skal kun nævnes, at én Ko kan levere Sødmælk til 1 Pd. Smør for 12,5 Foderénheder, medens den daarligste behøver 65! Mon den sidste ikke skulde kunne fortjæne Navnet »Rotte«? Den sidste Talrække viser os, hvor mange Øre hver Ko skal have for at give Sødmælken til 1 Pd. Smør. Hver Foderénhed er regnet til $4\frac{1}{2}$ Øre. Besætningerne er ordnede efter aftagende Koantal.

Tabel II. indeholder Middeltallene pr. Ko for hver Besætning for sig, og den nederste Linje indeholder Middeltal for alle 13 Besætninger. Paa Forbruget til 1 Pd. Smør er der ikke saa lidt Forskjel. *F.* bruger 26,39 og *L.* 28,99. Forskjellen er 2,6 Pd. *M.* kan lave et Pd. Smør pr. 17,45 Foderénheder, medens *B.* bruger 20,56. Hvordan man finder Talrækkerne »Overskud« og »Indtægt pr. 100 Foderénheder« kan oplyses ved et Exempel. Smørret regnes til 90 Øre pr. Pd., Skummet- og Kjærnemælken er regnet til 50 Øre pr. 100 Pd. sød Mælk, og en Foderénhed regnes til 4,5 Øre.

For Besætning *M.* har vi:

251,35 Pd. Smør à 90 Øre.	226,215 Kr.
Skummetmælken af 7021,8 Pd. Sødmælk à $\frac{1}{2}$ Øre	
pr. Pd.	35,109 —
	I alt Indtægt 261,324 —
Udgift til 4385,4 Foderénheder à $4\frac{1}{2}$ Øre pr.	
Foderénhed.	197,343 —
	Forskjel eller Overskud 63,98 —
$\text{Indtægt pr. 100 Foderénheder} = \frac{100 \times 261,324 \text{ Kr.}}{4385,4} = 5,96 \text{ Kr.}$	

Dersom man ikke regner noget for Skummetmælken, bliver Overskudet for *M.* kun 28,87 Kr. Denne Sum svarer til $11\frac{1}{2}$ Øre pr. Pd. Smør og vil under almindelige Forhold kunne dække Driftsudgifterne til Mejeriet. For Ejeren af Besætningen *M.* stiller det sig altsaa saaledes: Køerne betaler $4\frac{1}{2}$ Øre for hver Foderénhed og leverer Skummetmælken frit tilbage.

Besætningen *G.* giver et større Overskud end *M.*; men det kommer af, at *G.* har omsat et større Kvantum Foder pr. Ko end *M.* Dersom man sammenligner de to Talrækker »Foderénheder pr. Pd. Smør« og »Indtægt pr. 100 Foderénheder«, da viser det sig, at Tallene i den sidstnævnte aftager i Størrelse oven fra og ned efter, medens det modsatte er Tilfældet med den førstnævnte Talrække. Ordningen er foretaget efter »Foderénheder pr. Pd. Smør;« men en Ordning efter »Indtægt pr. 100 Foderénheder« vilde ikke have forandret nogen Besætnings Plads. Dette vil dog ikke altid slaa til; ti ved »Indtægt pr. 100 Foderénheder bliver Skummetmælken medregnet, og en Besætning, der giver mager Mælk, vil her faa et større Tillæg, end en Besætning, der giver fed Mælk, faar. Udtrykkene »Pd. Mælk til 1 Pd. Smør«, »Foderénheder pr. Pd. Smør« og »Produktionspris pr. Pd. Smør« opgiver det gode Resultat med smaa Tal og det daarlige Resultat med store Tal. Det modsatte vilde blive Tilfældet, hvis vi brugte Udtrykkene »Pd. Smør pr. 100 Pd. Mælk«, »Pd. Smør pr. 100 Foderénheder« og »Pd. Smør pr. Krone«. De sidste Udtryk er de bedste, men de andre er nok saa godt indarbejdede.

Table III. For Oversigtens Skyld har jeg inddelt Køerne i 3 Klasser. I første Klasse kommer alle de Køer, der har fortæret mindre end 17,0 Foderénheder for hvert Pd. Smør; i anden Klasse kommer de Køer, der har fortæret fra 17,0—22,0 Foderénheder for hvert Pd. Smør; i tredje Klasse kommer de Køer, der har fortæret over 22,0 Foderénheder for hvert Pd. Smør. Da 19,08 Foderénheder pr. Pd. Smør er Middeltallet for alle Køerne, saa er Forskjellen til den ene Grænse 2,92 og til den anden kun 2,08 Foderénhed pr. pr. Pd. Smør. Man skulde efter dette at dømme tro, at man i anden Klasse fik for mange af de daarlige Køer. Misforholdet er dog mere tilsyneladende end virkeligt, hvilket kan

vises ved at ansætte »Foderénheder pr. Pd. Smør« til »Pd. Smør pr. 100 Foderénheder«.

17,0	Foderénh. pr. Pd. Smør =	5,88	Pd. Smør pr. 100 Foderénh.
19,08	— — — =	5,24	- — - — -
22,0	— — — =	4,55	- — - — -

$5,88 \div 5,24 = 0,64 =$ Forskjel fra Middeltal og opefter

$5,24 \div 4,55 = 0,69 =$ Forskjel fra Middeltal og nedefter.

Man sér heraf, at der paa det nærmeste er taget lige meget med paa bægge Sider af Middeltallet. Dette giver sig ogsaa til Kjende derved, at der kommer omtrent lige mange Køer i første og tredje Klasse, nemlig henholdsvis 50 og 47.

Klasseinddelingen maa dog kun betragtes for at være foreløbig. Næste Aars Regnskab kan meget godt forandre Forholdet imellem de enkelte Køer en hel Del; men allerede nu kan man tilraade Ejerne at passe godt paa de Køer, der er kommen i første Klasse, ligesom de ogsaa maa søge en gunstig Lejlighed til at slippe af med de Køer, der er kommen i tredje Klasse, saafremt der ikke er Sandsynlighed for, at de omtalte Køer i en nær Fremtid vil forbedre sig. Over for de yngre Køer i tredje Klasse maa man være mest forsigtig.

Som Exempel paa, at en Ko, der giver mager Mælk, ogsaa undertiden kan betale sit Foder godt, kan jeg nævne Nr. 21 i Besætning A. Af denne Ko's Mælk bruges der 32,1 Pd. til 1 Pd. Smør, og dog giver den 1 Pd. Smør for 15,5 Foderénheder og kan betale 6,84 Kr. pr. 100 Foderénheder. En saadan Ko maa man holde paa, endskjønt den giver mager Mælk. De bedste Køer kommer dog gjennemgaaende noget op over Gjennemsnit med Hensyn til Mælkens Fedtindhold.

Det er et Spørgsmaal, om Foreningen ikke tillige burde veje og værdsætte hvert Dyr ved hvert Regnskabsaars Slutning og lade den mulige Værdiforøgelse indgaa i Regnskabet.

Hvad Undersøgelsernes Hyppighed angaar, da vil det ikke være heldigt at nøjes med ret meget mindre end én Gang hver fjortende Dag. Man bliver mere udsat for Tilfældighedens Indflydelse, og det, der spares derved, er dog kun ubetydeligt. Desuden er der stor Fare for, at Prøvevej-

ninger ogsaa bliver sjældnere, idet Landmændene vænner sig til at overlade hele Arbejdet til Assistenten.

Det Arbejde, »Véjen og Omegns Kontrolforening« har begyndt paa, synes at virke smittende paa andre Landmænd her paa Egnen. En lignende Forening er nu dannet i Brørup Sogn, og den begynder sin Virksomhed til 1. November. Det er ikke usandsynligt, at flere andre Foreninger i den nærmeste Fremtid vil komme frem her paa Egnen. Sagen er ogsaa moden til hurtig Fremme Landet over. Det er en stor Sag, der kan fremmes uden stor Bekostning.